

Viby, 7.jan 2016

Information til Arlas økologiudvalg

Anke Stubsgaard, SEGES Økologi

RISE BÆREDYGTIGHEDSANALYSER

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

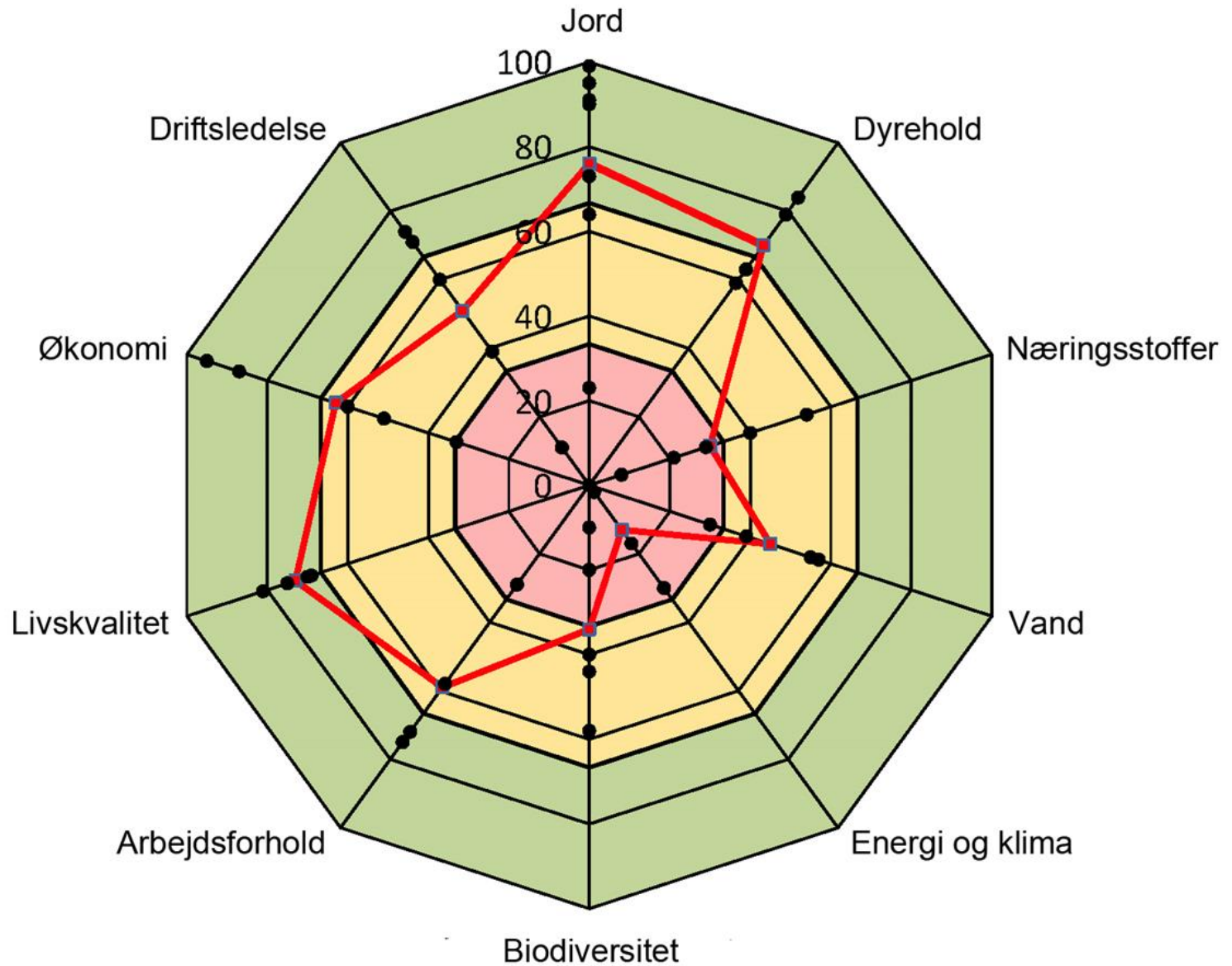
LDP 2020

STØTTET AF
fonden for
økologisk landbrug

KLAR TIL KOMPLEKSITET

FORBEREDELSEN TIL ET RISE INTERVIEW

- Landmand kontaktet og følgende materiale indhentet og indtastet:
- Mark- og gødningsplan
- Jordprøver
- Staldforhold og ydelsesniveau
- Årsrapport (økonomi, energi, vand, samarbejdsfaldet, andre aktiviteter...)
- Mark/GIS-kort

BESØGET

- Rundtur på bedriften – stald & mark
- Introduktion og interview 3-4 timer
- Aftale det videre forløb

DATA BEHANDLING

- Opfølgning på interview
- Analyse
- Forklaringer og fortolkninger
- Konklusioner
- anbefalinger

RAPPORTERING

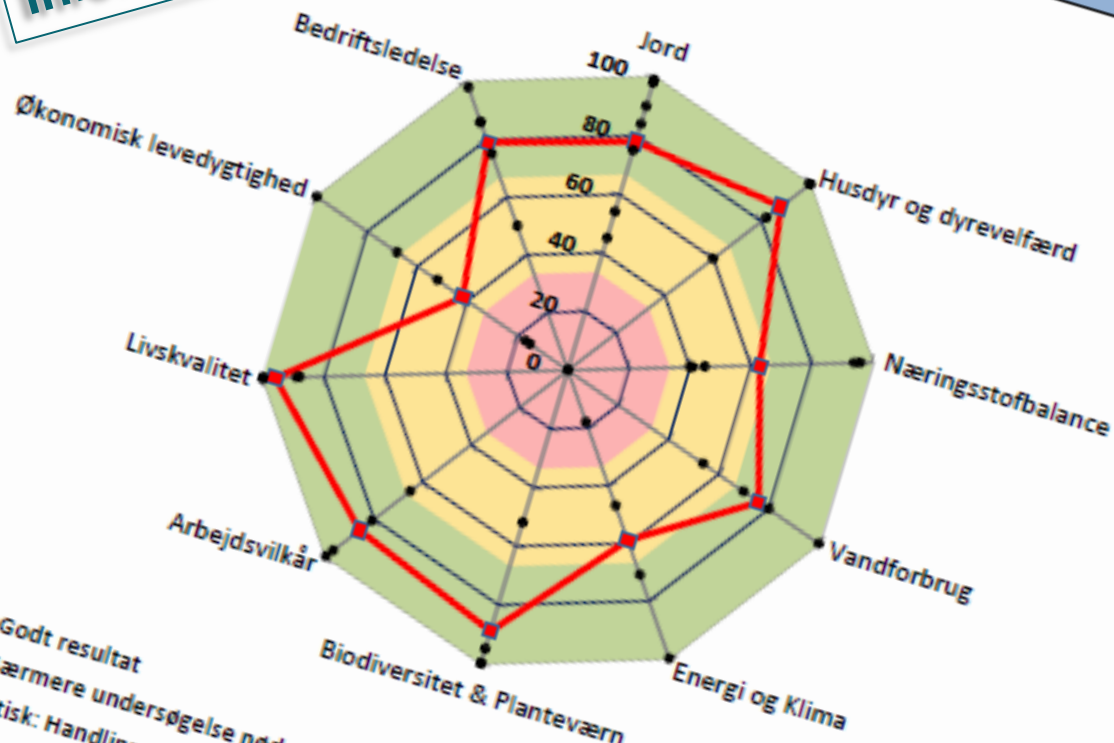
Eksempel på en Bæredygtighedsrapport (RISE 2.0)

1 Generel information

Gårdens navn	Interviewer
Landmandens navn	Dato for interview
Projekt	Dato for feedback

2 Bæredygtighedspolygon

Fortrolig information!

- Positiv: Godt resultat
- Kritisk: Nærmere undersøgelse nødvendig
- Problematisk: Handling nødvendig
- Grad af bæredygtighed

Forklaring:
Bæredygtighed

HVAD BENCHMARKER JEG OP MOD?

Standard data er danske gennemsnit for:

- Produktionsniveauer
- Klima, nedbør
- Indkomst, forbrug, fattigdomsgrænse m.m.
- Energiproduktion
- osv.

Anvendte databaser i den danske version af RISE

- Udbytter: Markonline + forsker input
- Ydelser: Farmtal online, Vejledning om gødskning og harmoniregler, forsker og konsulent input.
- Gødning: Normtal, Foulum, konsulenter
- Økonomital fra Ø90 datatræk + Danmarks statistik
- osv.

HJÆLPEVÆRKTØJERNE TIL RISE

RISE bæredygtighedsanalyser

SWOT analyse

Landmand navn og by:
Konsulent navn og landbocenter:
Dato:

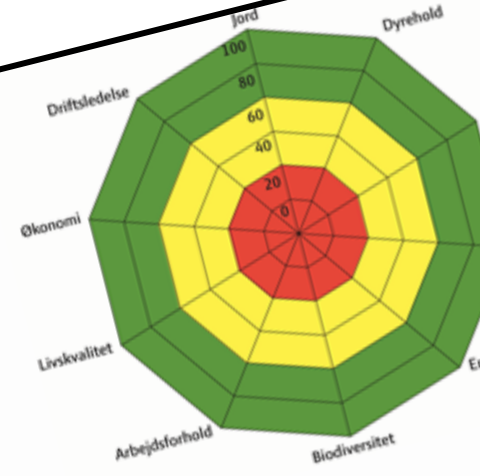
STYRKER

SVAGHEDER

RISE bæredygtighedsanalyser

Evaluering og handlingsplan

Landmand navn og by:
Konsulent navn og landbocenter:
Dato:

Indikator	Problem	Prioritet Landmand	Prioritet Rise	Tids-horisont	Kommentar
1)	Kaliumtallene lave: Tilsætning af kalium ud over husdyrgødning	+++	+++	Nu - er i gangsat	Ok
1)	Faste kørespor	+++	+++	Forår 2014: møde m. maskinstation	+
		+++	+++	1/7, 2015	
		+++	+++	2016??	

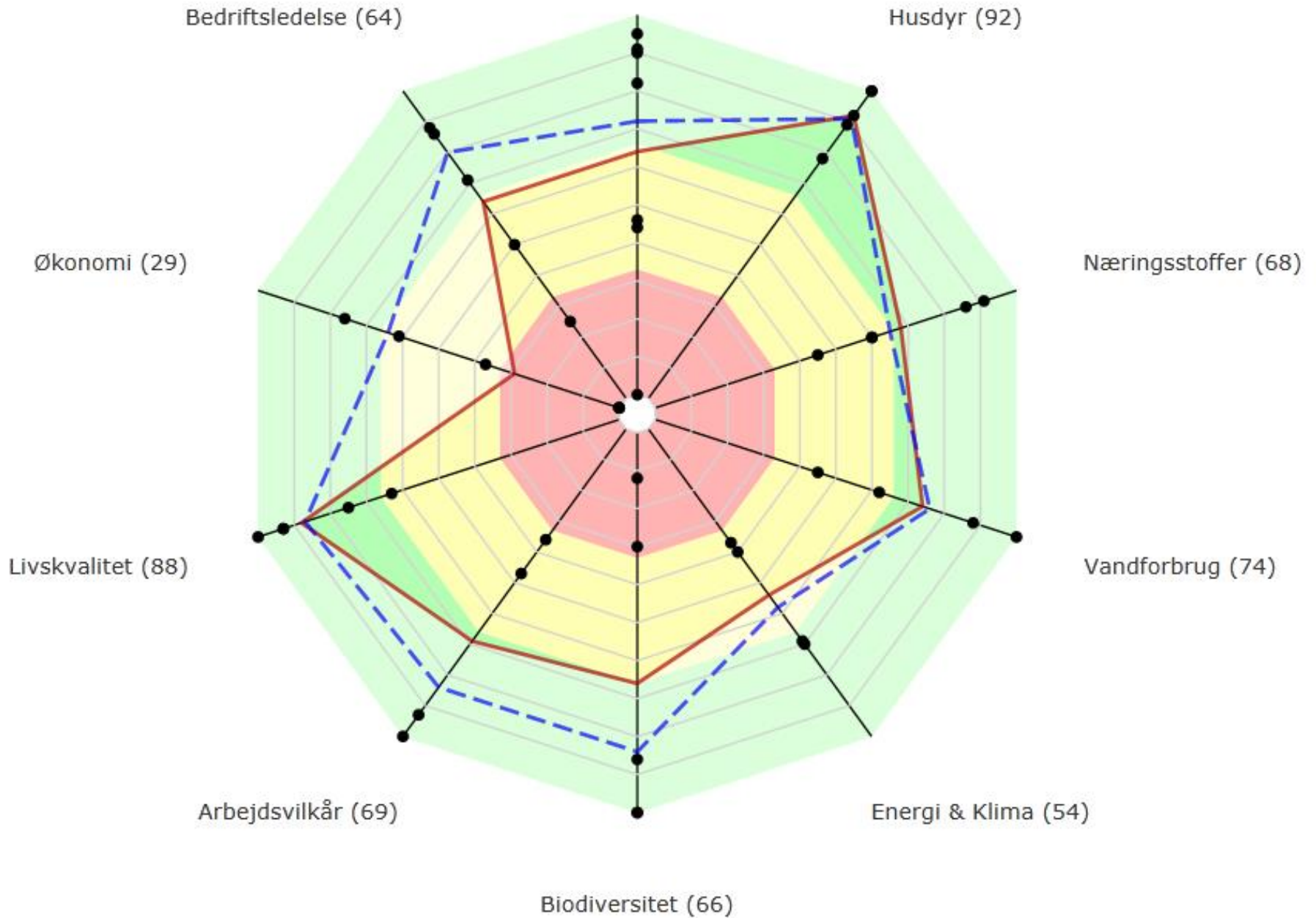

STRATEGI FOR BÆREDYGTIGHED PÅ ØKOLOGISKE BEDRIFTER

- RISE analysen er udgangspunktet
- Bruger eksisterende dynamiske strategiværktøjer, men indbygger hele tiden bæredygtighed
- Produkt:
  - En række detaljerede handlingsplaner
  - Opfølgning og justering
- Ny RISE analyse efter 1-2 år

- obs:
  - Bæredygtighed er også, at tingene sker i et bæredygtigt tempo
  - Motivation er et kerneelement

SCENARIER

Jord (64)

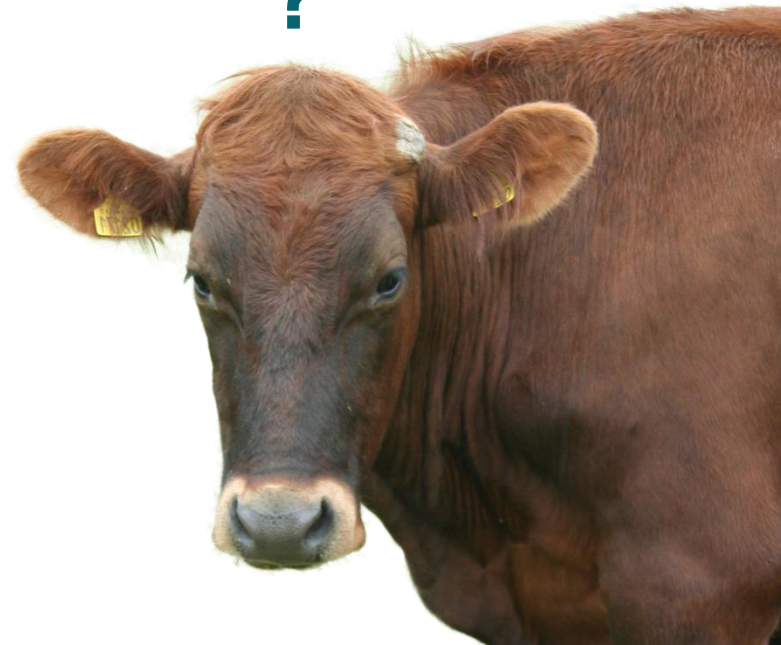

SIKRING AF KORREKT BRUG AF RISE

- Certificering
- Field Manual
- Software Manual
- Telefonisk og mail-support alle hverdage
- Dansk manual for rådgivere => ensartethed
- Fortløbende uddannelse af bæredygtighedskonsulenterne
- Team - sparring

**HVORFOR
MÅLER VI PÅ
LIGE NETOP
DISSE INDIKATORER?**

?

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

<http://www.fao.org/nr/sustainability/sustainability-assessments-safa/en/>

SAFA

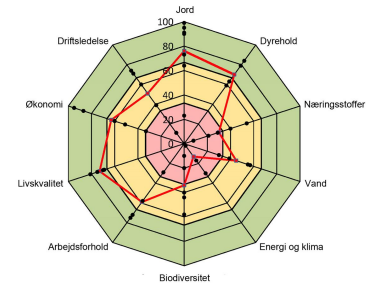
SUSTAINABILITY ASSESSMENT OF FOOD AND AGRICULTURE SYSTEMS

GUIDELINES

VERSION 3.0

HVORFOR RISE VÆRKTØJET?

- RISE er brugt i 52 lande og findes på 9 sprog
- Der er foretaget over 2500 analyser
- Værktøjet er løbende udviklet gennem 17 år
- Det er fortsat i udvikling
- Det skelner ikke mellem konventionelt og økologisk
- IT værktøjet er velfungerende og platformen er så god at andre BDværktøjer ønsker at bruge den.

NYE BÆREDYGTIGHEDSTJEK

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Økologiplan Danmark
Sammen om mere økologi

Der er afsat midler til
bæredygtighedstjek
2016-2019

PERSPEKTIVER

- **Kravet om dokumenteret bæredygtighed stiger. Vi forbedrer sporbarheden overfor forbrugerne.**
- **Understøtter eksportmulighederne.**
- **Vi giver landmændene et redskab til at tage lån og giver kreditorerne en bedre mulighed for at vurdere bedriften.**
- **Big data: Vi bliver klar til kompleksitet**
- **Vi medvirker til at vi i Danmark og i EU har en vis fælles forståelse for, hvad der er bæredygtigt**

ARLAS KLIMATJEK KOBLET MED RISE ?

